

dets første Trin, det er ham, der gaar i Spidsen, det er ham, der er den virkelige Fører for Fler-tallet ved den Foranstaltning, det nu vil gennemføre, og jeg haaber, dersom Kampen føres igjennem med Seir for de Herrer, at de saa ikke ville glemme, hvem der er den virkelige Fører, og hvem der først har vist dem den Vej, som var den hensigtsmæssige. Og der maatte da ogsaa en saadan Fører til for at lede Thinget ind paa en Vej, om hvilken en af de andre høit ansete Førere igaar har erklæret, at han egentlig ikke vidste, hvad det skulde føre til; thi det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) sagde: „hvad der vil ske den 1ste April, tænker jeg ikke paa, det bryder jeg mig ikke om; hvad jeg ser paa, er, hvad Virkningen nu bliver; Virkningen bliver nu, at Rigsdagen opløses; hvad der saa sker, befatter jeg mig ikke med“. Ellers anses det ikke for at være den højeste Tinde af Statsmandsvisdom at erklære, at man ikke stuer 6 Maanedes frem i Tiden. Ellers anses det for at være en billig og berettiget Forbring, navnlig til den, som vil føre ind paa en ny Vej, at han forinden har gjort sig det klart og kan sige Andre, hvilke Konsekventer der under de forskjellige mødende Eventualiteter vil udvikle sig af det Skridt, der er Tale om. Men det ærede Medlem afviser en saadan Paastand (S. N. Hansen: Ja!), han anser den for uberettiget, han er tilfreds, naar han blot kan se 2 Maanedes frem (S. N. Hansen: Ja!), og de øvrige Herrer gaa med ham, seende ikke længere end han. Thi dersom de saae længere, kunde de ikke føre det tillidsfulde Sprog, som fra forskjellige Sider er blevet ført om, hvad der maa komme ud af en saadan Fremgangsmaade som den, der her sølges. Det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds (M. Andersen) yttrede igaar i sit Foredrag, at Anskuelserne om en provisorisk Finantslov vare blevne forandrede i Tidens Løb fra 1848 til Dato, og denne Yttring valte som forskjellige andre en betydelig Munterhed fra de Herrer's Side; de syntes ved deres Latter at give tilkendte, at det var en høit besynderlig Anskuelse, maaske en ganske naiv Tilstaelse. Men hvad det ærede Medlem sagde, er i Virkeligheden en fuldstændig Sandhed, og jeg skal tillade mig at gaa en lille Smule nærmere ind paa dette Punkt, fordi det dog er ret ønskeligt, at vi, om vi end ikke kunne se noget, hvad der vil ske om 6 Maanedes, dog ikke gaa fuldstændig i Blinde med Hensyn til, hvad der kan udvikle sig af et Skridt som det, hvormed der her træes. Det er sikkert, at Anskuelserne om en provisorisk Finantslov ere undergaade en betydelig Forandring i Løbet af de 25 Aar, som stille os fra 1848, eller de 24 Aar, som stille os fra 1849; og jeg skal tillade mig at sige, hvis Skylden er derfor. Det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) citerede igaar Ytringer af Grev Sponne2 fra Grundlovsforhandlingen i 1849, Ytringer, der

syntes at hævde for Folkethinget i den Grad den ubetingede skattebevillende Myndighed, at ingen Regjering vilde være i Stand til at føre Landets Styrelse, uden at have faaet tilstrækkelige Midler bevillgede ved en fri Beslutning af dette Thing. Der blev allerede dengang fra den anden Side af Salen mindet om, hvad der skete, ikke, som man urigtigt udtrykte sig, i 1854, men allerede i 1853. Den samme Minister, som i 1849 havde yttret disse Ord, var den Første, som gav en provisorisk Finantslov her i Danmark. Han gav den, fordi Thinget ved gjentagne Opløsninger var bleven forhindret fra at give, eller fordi Regjeringen med en Mangel paa Forsynlighed havde selv undladt at bevirke, at der med Rigsdagens Medvirkning gaves den fornødne midlertidige Bevilling for nogle Maanedes. Der foreligger fra 1853 en provisorisk Finantslov. Da dette var sket; saa blev dette Skridt fra forskjellige Sider angrebet som grundlovsstridigt, og det blev varmt og alvorligt lagt Folkethinget paa Sinde, at, dersom man lod dette Skridt gaa hen uden at foretage Noget derimod, uden at kræve Regjeringen til Ansvar, saa var der derved tilføjet Grundloven, saaledes som den opattedes af dem, der førte dette Sprog, en meget alvorlig Skade. Men det danske Folkething sad stille til denne første provisoriske Finantslov. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen), den ærede Veteran fra Frederiksbund (B. Christensen), den daværende Rigsdagsmand for Solbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) og mange flere, som endnu sidde her i Salen, sad dengang i Folkethinget, og de gjorde i net et Skridt til at drage Regjeringen til Ansvar for den provisoriske Finantslov, som var givet. En Forfatnings Bestemmelse virke ikke alene efter de Bogstaver, som indeholdes i dem, eller efter de Ord, hvori de ere skrevne, men fuldt saa meget efter den Tradition og den praktiske Anvendelse, som udvikler sig i Aarenes Løb, og et Præcedents som dette fra 1853, da Folkethinget undlod at bruge sin Anklagemagt imod den Minister, der, og det uden tvingende Nødvendighed, havde givet en provisorisk Finantslov, maa altid faae en stor og afgjørende Betydning — selv om det stod ene. Men det skaar ikke ene. Der er siden den Tid sket en anden Ting, som er af allerførste Betydning ved dette Spørgsmaals Besvarelse. I Aarenes Løb opkom der nu og da det Spørgsmaal, om en saadan provisorisk Finantslov maatte siges at stemme med Grundloven, og jeg skal minde om — netop fordi denne Mand igaar blev citeret — at Biskop Monrad har i denne Sal med Bestemthed hævdet, at en provisorisk Finantslov ikke var stridende mod Grundloven, og at der da yttredes Tvivl derom — af mig. Jeg erindrer dog ikke, at jeg havde Misfald fra en eneste af de Herrer, der nu tale om en provisorisk Fi-